

ΔΡΑΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Οι ταχύτατες αλλαγές που συντελούνται στην πανίδα των ευρωπαϊκών βουνών εξαιτίας της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας, αποτελούν μία από τις σοβαρότερες ενδείξεις σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ευρώπη.

Επιστήμονες από 13 διαφορετικά κράτη επισκέφθηκαν, **αρχικά το 2001 και στη συνέχεια το 2008**, 60 κορυφές 17 εκ των σημαντικότερων ευρωπαϊκών ορεινών όγκων προβαίνοντας σε καταγραφή και δειγματοληψίες 867 διαφορετικών ειδών φυτών.

Η έρευνα που διεξήχθη υπό την αιγίδα της Αυστριακής Ακαδημίας Επιστημών και του Πανεπιστημίου της Βιέννης συμπεραίνει ότι **το μέγεθος και ο ρυθμός των αλλαγών** που συντελούνται στον τρόπο και τόπο ζωής των φυτών, **είναι πολύ μεγαλύτερος του αρχικά εκτιμώμενου.**

Η γενική τάση που παρατηρείται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο αφορά την «άνοδο» ειδών χαμηλότερων υψομέτρων προς υψηλότερα, καθώς η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας επιτρέπει την εξάπλωσή τους προς πιο υψηλά και μέχρι πρότινος ψυχρά οικοσυστήματα.

Τα αποτελέσματα των δύο δειγματοληψιών δείχνουν **πολύ μεγάλες αλλαγές στο σύνολο των οικοσυστημάτων των ευρωπαϊκών βουνών εξαιτίας της ανόδου της μέσης θερμοκρασίας.** Με δεδομένο ότι το μεγαλύτερο υψόμετρο υποδηλώνει χαμηλότερες θερμοκρασίες και τη διαμόρφωση αντίστοιχου κλίματος, οι επιστήμονες συνέκριναν την αλλαγή στην πανίδα, η οποία εξαιτίας της ανόδου της μέσης

θερμοκρασίας, έχει μεταβάλλει ριζικά τη μορφολογία των ορεινών περιοχών.

Στη διάρκεια των επτά ετών που μεσολάβησαν των δύο επισκέψεων, διαπιστώθηκε ότι **τα φυτά που ευδοκιμούν σε μεγαλύτερα υψόμετρα και χαμηλότερες θερμοκρασίες «πιέζονται» όλο και περισσότερο όσον αφορά στο ζωτικό τους χώρο, από αντίστοιχα φυτά χαμηλότερων υψομέτρων** που ευδοκιμούν σε θερμότερες περιοχές. Τα είδη αυτά «σκαρφαλώνουν» με γρήγορους ρυθμούς τα βουνά πιέζοντας ασφυκτικά τα είδη των μεγαλύτερων υψομέτρων, των οποίων η μέση θερμοκρασία έχει ανέβει αισθητά εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής.

Λόγω της πίεσης αυτής, πολλά από τα είδη μεγάλων υψομέτρων αρχίζουν να μειώνονται επικίνδυνα. Ο Μάικλ Γκότφριντ του ινστιτούτου GLORIA, το οποίο ειδικεύεται σε έρευνες αλπικών τοπίων ανέφερε ότι είδη που ευδοκίμούσαν σε χαμηλές θερμοκρασίες μειώνονται τάχιστα ή και εξαφανίζονται από τα όρη, καθώς τεράστιες αλπικές περιοχές μετατρέπονται ταχύτατα σε θαμνώδεις εκτάσεις ή καλύπτονται από είδη χαμηλότερων υψομέτρων: **«Περιμέναμε να βρούμε έναν αριθμό “ζεστών” φυτών σε μεγαλύτερα υψόμετρα, αλλά όχι μία τόσο μεγάλη αλλαγή σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα»**. Στις Άλπεις μάλιστα, ήδη έχουν καταγραφεί εξαφανίσεις φυτών που ευδοκίμούσαν σε πολύ μεγάλα υψόμετρα.

Το **φαινόμενο** αυτό, παρατηρείται **ανεξάρτητα υψομέτρου και γεωμετρικού πλάτους και μήκους**. Η πίεση των ειδών που ευδοκίμούσαν σε μεγάλα υψόμετρα από αντίστοιχα χαμηλότερων σημείων, βρέθηκε να είναι αντίστοιχης ή και ίδιας έντασης **σε βουνά της Σκοτίας και σε βουνά της Κρήτης**.

Σύμφωνα με τους ερευνητές «η μεταμόρφωση των κοινοτήτων των φυτών σε ηπειρωτική κλίμακα σε διάστημα μικρότερο των δέκα ετών, μπορεί να θεωρηθεί ως ταχεία αντίδραση του οικοσυστήματος στη συνεχή αύξηση της μέσης θερμοκρασίας. Παρά το γεγονός ότι δεν είναι στατιστικά σημαντική για τις ορεινές περιοχές μεμονωμένα, είναι σαφώς ενδεικτική όταν εξεταστεί σε

πανευρωπαϊκό επίπεδο.»

**Πηγές: Clickgreen.co.uk, Medienportal – Universitat
Wien, Gloria**

Φωτό: wikipedia

Άρης Καπαράκης

Συνεργάτης της ΜΚΟ Σόλων

aris@solon.org.gr

10 Ιανουαρίου 2012